

Нищак І. Д.

доктор пед. наук, професор,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

Нищак Д. І.

аспірант,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

В умовах глобальної цифровізації сучасного суспільства простежується стійка тенденція до широкого впровадження цифрових технологій (ЦТ) в усі сфери професійної діяльності людини, зокрема у систему освіти. Результати наукових досліджень та освітня практика доводять, що в сучасних умовах ефективна професійна діяльність вчителя неможлива без залучення новітніх засобів цифрових технологій та їх дидактичних можливостей. Відтак проблема формування готовності майбутніх педагогів, зокрема вчителів трудового навчання, до активного застосування цифрових технологій у професійно-педагогічній діяльності набуває особливої актуальності й потребує нагального розв'язання.

Нині у психолого-педагогічній науці набули поширення два основні підходи до розкриття сутності поняття «готовність до діяльності»: 1) готовність як психічний стан [1, с. 63]; 2) готовність як усталена властивість особистості, що формується в результаті підготовки до певного виду діяльності [2, с. 73].

Відомий грузинський філософ і психолог Д. Узнадзе розглядає готовність як установку на будь-яку діяльність; як стан, що передуює поведінці індивіда. При цьому, на думку вченого, установка визначає стійкість і спрямованість діяльності в умовах, що постійно видозмінюються, і формується під дією зовнішніх і внутрішніх стимулів, усвідомленого безпосереднього сприйняття інформації [2].

Результати наукових досліджень [1; 2; 3] доводять, що до зовнішніх і внутрішніх стимулів, які зумовлюють готовність до будь-якого виду діяльності, належать:

- характер виконуваних завдань, їхня складність;
- обставини перебігу діяльності, спосіб поведінки оточуючих;
- мотивація діяльності, ступінь стимулювання одержаних результатів;
- оцінка можливостей отримання наміченого результату;
- адекватна оцінка власного ступеня підготовленості до діяльності (рівень знань й умінь, компетенцій);
- індивідуальний досвід у розв'язанні аналогічних завдань.

Відтак, поняття «готовність до діяльності» доцільно трактувати як інтегральну, професійно-значущу властивість особистості фахівця, що являє собою систему взаємопов'язаних і взаємозумовлених структурних компонентів, які включають особистісні (професійні мотиви та інтереси) та процесуальні (знання й уміння у професійній галузі) аспекти.

Готовність майбутнього вчителя трудового навчання до використання цифрових технологій у професійній галузі є вагомим складовим його готовності до професійно-педагогічної діяльності в цілому.

Серед ключових компонентів готовності майбутнього вчителя трудового навчання до використання ЦТ у професійній діяльності необхідно виокремити такі:

– *науково-теоретична готовність*, що визначає обсяг спеціальних знань, необхідних для ефективного застосування цифрових технологій з метою розв’язання професійно-орієнтованих завдань;

– *практико-орієнтована готовність* – сукупність сформованих умінь та навичок, що уможливають ефективне використання цифрових технологій у професійно-педагогічній діяльності;

– *індивідуально-психологічна готовність*, що зумовлює внутрішню спрямованість вчителя на впровадження цифрових технологій у професійну практику; наявність стійкого інтересу до роботи із сучасними цифровими засобами навчання.

Необхідно констатувати, що в галузі науково-педагогічних розвідок проблеми формування готовності майбутніх учителів трудового навчання до використання цифрових технологій у професійній діяльності простежується наявність певних передумов для її успішного розв’язання та, водночас, відсутність єдиної концепції системи формування готовності студентів педагогічних ЗВО до використання ЦТ у майбутній професійній практиці. При цьому залишаються недостатньо дослідженими питання щодо теоретичного обґрунтування та організаційно-методичного забезпечення цього процесу в системі університетської підготовки.

Список використаних джерел

1. Психологічний словник / Авт.-уклад. В.В. Сиявський, О.П. Сергєєнкова / За ред. Н.А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007. 336 с.
2. Узнадзе Д.Н. Экспериментальные основы психологической установки. Тбилиси: АНГВУЗ, 1961. 210 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.
4. Nyshchak I., Buchkivska G., Greskova V., Kurach M., Martynets L., Nosovets N. Didactic opportunities of information and communication technologies in graphic training of future technology teachers. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2020. Vol. 11. Iss. 2. P. 104–123.

Носовець Н. М.

канд. пед. наук, доцентка,
завідувачка кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Пискун О. М.

канд. психол. наук, доцентка,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Видра О. Г.

канд. психол. наук, доцент,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОГО ЧИННИКА ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ «ВЧИТЕЛЬ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ»

Сьогодні держава ставить особливі вимоги до випускника закладу вищої освіти, завтрашнього вчителя, серед яких важливе місце посідають високий рівень професіоналізму, активність, творчість, готовність підвищувати власний особистісний і професійний рівень, ставити й уміти вирішувати завдання самовдосконалення тощо, які визначаються особливостями мотиваційної сфери особистості, зокрема її мотиваційною готовністю до професійної діяльності.

Мотиваційно-ціннісний чинник вибору професії вчителя є одним з ключових аспектів, що досліджується в наукових роботах з педагогіки та психології. Цей фактор визначається як сукупність мотивів та цінностей, які впливають на вибір професії вчителя, а також на його поведінку та характер професійної діяльності.

Мотиваційно-ціннісний компонент, на думку О. Акімової, є сукупністю соціальних